

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Bartczak

w sprawie z wniosku J. Ś.
o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w G.
z dnia 31 października 2006 r., wydanemu w sprawie
z powództwa M. B. przeciwko Skarbowi Państwa,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 stycznia 2016 r.
na skutek zagadnienia prawnego
przedstawionego przez Sąd Apelacyjny
postanowieniem z dnia 29 września 2015 r.

"Czy współwłaściciel nieruchomości, który nie występował
w sprawie wszczętej na podstawie art. 209 k.c. przez innego
współwłaściciela o wydanie rzeczy stanowiącej przedmiot
współwłasności, jest uprawniony do uzyskania na swoją rzecz klauzuli
wykonalności wyrokowi uwzględniającego powództwo windykacyjne?"

odmawia podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

W dniu 6 lutego 2015 r. J. Ś. wniósł o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego z dnia 31 października 2006 r.

Wyrokiem tym, zapadłym w procesie windykacyjnym, Sąd Okręgowy w punkcie I sentencji nakazał pozwanemu Skarbowi Państwa wydanie powódce M. B. oznaczonych nieruchomości, a w punkcie II sentencji zasądził od pozwanego Skarbu Państwa na rzecz powódki M. B. określoną sumę pieniężną tytułem kosztów postępowania.

J. Ś. jest współwłaścicielem nieruchomości, których dotyczy wymieniony wyrok.

Postanowieniem z dnia 17 marca 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek J. Ś. o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności wskazanemu wyrokowi. W uzasadnieniu wyjaśnił, że wnioskodawca nie wykazał, iż jest osobą legitymowaną do złożenia wniosku, z którym wystąpił.

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawca zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 73 k.p.c., błędne zastosowanie art. 788 k.p.c. oraz naruszenie art. 795 § 1 i art. 782 k.p.c.

W toku rozpoznawania zażalenia Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że wynik wszczętego przez wnioskodawcę postępowania o nadanie klauzuli wykonalności zależy od odpowiedzi na pytanie, czy współwłaściciel nieruchomości, który nie brał udziału w sprawie o wydanie nieruchomości wszczętej i prowadzonej samodzielnie przez innego współwłaściciela w ramach czynności zmierzających do zachowywania wspólnego prawa (art. 209 k.c.), jest legitymowany do żądania nadania wyrokowi nakazującemu wydanie powodowi nieruchomości klauzuli wykonalności na swoją rzecz. Wątpliwościom, które powziął co do tej kwestii, Sąd Apelacyjny dał wyraz w uzasadnieniu postanowienia o przedstawieniu do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu przytoczonego wyżej zagadnienia prawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wyrok, którego dotyczy złożony przez J. Ś. wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, zapadł przeciwko Skarbowi Państwa, a zgodnie z art. 1060 § 1 k.p.c., jeżeli dłużnikiem jest Skarb Państwa, wierzyciel - wskazując na tytuł egzekucyjny - wzywa do spełnienia świadczenia bezpośrednio państwową jednostkę organizacyjną, z której działalnością wiąże się to świadczenie; jednostka ta jest obowiązana spełnić niezwłocznie świadczenie stwierdzone tytułem egzekucyjnym.

Zgodnie z art. 1060 § 3 k.p.c., w wypadku gdy w terminie, o którym mowa w art. 1060 § 1 k.p.c., nie zostanie wykonany tytuł egzekucyjny obejmujący świadczenie niepieniężne, sąd wyznacza na wniosek wierzyciela termin do spełnienia świadczenia kierownikowi właściwej państwowej jednostki organizacyjnej i temu kierownikowi wymierza grzywnę w razie niespełnienia świadczenia w wyznaczonym terminie.

W myśl zaś art. 1060 § 2 k.p.c., w wypadku gdy nie zostanie wykonany w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w art. 1060 § 1 k.p.c., tytuł egzekucyjny obejmujący należność pieniężną, wierzyciel może wystąpić do sądu o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w celu przeprowadzenia egzekucji z rachunku bankowego właściwej państwowej jednostki organizacyjnej dłużnika.

Z przytoczonych przepisów wynika, że w odniesieniu do wyroku, którego dotyczy wniosek J. Ś., w zakresie, w jakim wyrokiem tym zasądzono od Skarbu Państwa świadczenie niepieniężne, tj. wydanie oznaczonych nieruchomości, nadanie klauzuli wykonalności nie wchodzi w ogóle w grę, a w zakresie, w jakim wyrokiem tym zasądzono od Skarbu Państwa świadczenie pieniężne, nadanie klauzuli wykonalności, choć jest możliwe, musi być poprzedzone - niewykazany przez wnioskodawcę - wezwaniem do spełnienia świadczenia określonym w art. 1060 § 1 k.p.c. i bezskutecznym upływem terminu przewidzianego w art. 1060 § 2 k.p.c. W przypadku dalszego tytułu wykonawczego nieodzowne jest ponadto wykazanie przesłanek określonych w art. 793 k.p.c.

Uszło przy tym uwagi składu orzekającego, który przedstawił przytoczone wyżej zagadnienie, że stosowanie się art. 1060 k.p.c. do egzekwowania świadczeń

zasądzonych od Skarbu Państwa było już przedmiotem wyjaśnień Sądu Apelacyjnego (k. 663) oraz Sądu Okręgowego (k. 777) w związku z wcześniejszym wyrokiem Sądu Okręgowego (z dnia 21 września 2004 r.), uwzględniającym część powództwa dochodzonego przez M.B.

W konsekwencji stosowania się do wykonania wyroku, którego dotyczy złożony wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, regulacji przewidzianej w art. 1060 k.p.c., wykluczającej uwzględnienie tego wniosku, przedstawione przez Sąd Apelacyjny do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu zagadnienie nie spełniało wymagań wynikających z art. 390 § 1 k.p.c., w myśl bowiem tego przepisu, zagadnienie przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia musi być niezbędne do rozpoznania środka odwoławczego; niedopuszczalne jest także podjęcie przez Sąd Najwyższy uchwały w trybie art. 390 § 1 k.p.c. w przypadku niedokonania przez sąd odwoławczy koniecznych ustaleń do rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2013.499 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

eb